

CDA

Het CDA wil een inhaalslag op het terrein van cybersecurity. Want: in 'de donkere hoeken van het internet' hebben criminelen vrij spel. Politie en justitie moeten daarom ruimere bevoegdheden krijgen voor het binnendringen in netwerken, het tappen van communicatie en het kopiëren en ontoegankelijk maken van gegevens. Deze verruiming van bevoegdheden voor de AIVD en andere diensten moet wel hand in hand gaan met 'extra waarborgen voor de privacy'. Hoe deze polen precies hand in hand gaan, laat het CDA in het midden. Wel constateert de partij dat persoonlijke gegevens van burgers steeds vaker bij grote, buitenlandse bedrijven te vinden zijn. Om de burger hier tegen te beschermen moet de komende jaren de wetgeving die onlinebescherming biedt worden verbeterd.

Om kinderen en jongeren beter te beschermen tegen digitale vormen van pesten en seksueel grensoverschrijdend gedrag, moet het verspreiden van 'wraakporno' strafbaar worden.

Pagina's: 105

Internet/cyber: 12 × genoemd

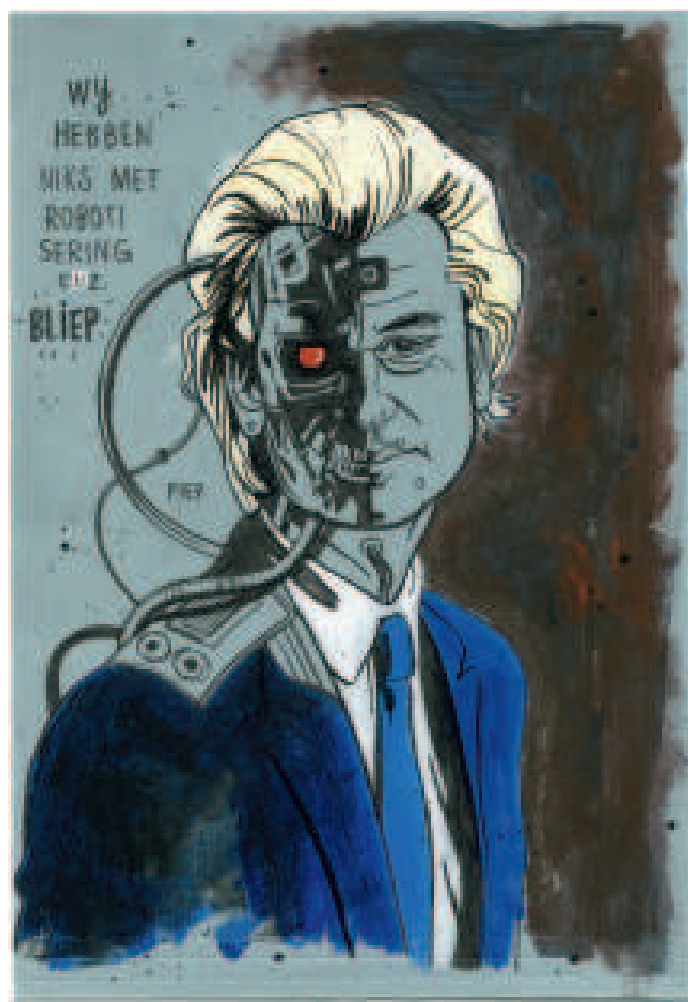
Privacy: 1 × genoemd

Robot: 1 × genoemd

GroenLinks

Net als D66 is er bij GroenLinks veel aandacht voor privacy. De overheid moet openheid geven over welke data van burgers worden opgeslagen. Daarnaast moet de overheid toezien op een veilig en privacyvriendelijk ontwerp van alle apparaten die met internet zijn verbonden. De Autoriteit Persoonsgegevens krijgt meer capaciteit.

Het briefgeheim uit de Grondwet moet worden uitgebreid tot een onlinecommunicatiegeheim. GroenLinks wil de bewaarplicht afschaffen. Deze verplicht telecomproviders om telecom- en internetgegevens voor langere tijd te bewaren. In plaats

daarvan krijgen opsporings- en veiligheidsdiensten de mogelijkheid om alleen de gegevens van verdachte personen te laten bewaren en, na toestemming van de rechter, te bekijken.

De overheid moet de beveiliging van haar computersystemen verbeteren. Ook moeten de kennis en het gebruik van veilige encryptie worden bevorderd. 'Zonder achterdeurtjes', zegt GroenLinks er bij. Dus ook de overheid mag geen gebruik maken van softwarefouten om informatie bij verdachten te achterhalen.

Net als D66 en de Piratenpartij wil GroenLinks een wereldwijd verbod op zelfschietende robots.

Pagina's: 78

Internet/cyber: 14 × genoemd

Privacy: 6 × genoemd

Robot: 2 × genoemd

VVD

De VVD heeft veel plannen en ideeën over technologie en internet. Zo wil de partij cybercriminaliteit opsporen en strenger bestraffen. Er moeten gespecialiseerde politieteams komen met hacken als opsporingsbevoegdheid. Politieagenten mogen zich voordoen als lokpubers om pedoseksuelen op te sporen. Hoe al deze plannen worden uitgevoerd en betaald blijft in het midden. 'Een sterke samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven zijn nodig om bedreigingen af te wenden', meldt de VVD. Terroristen en burgers die een ernstige misdaad hebben gepleegd, verspele hun recht op privacy.

Pagina's: 102

Internet/cyber: 21 × genoemd

Privacy: 11 × genoemd

Robot: 2 × genoemd

PvdA

De PvdA maakt niet veel woorden vuil aan internet. Het woord komt twee keer voor. Er is een apart lemma (135 woorden) over privacy, waarin onder meer wordt gesteld dat bedrijven en overheid openheid moeten gaan geven over wat zij van individuen weten. Verder wil de partij extra investeren in innovatie bij politie en in de bestrijding van cyberterreur. Details over de uitvoering van de plannen worden niet gegeven. Verder stelt het programma dat 'voor een verbonden samenleving het van groot belang is dat we technologische vernieuwing inzetten om de kwaliteit van de samenleving als geheel te verbeteren'. Daar kan niemand het mee oneens zijn.

Pagina's: 67

Internet/cyber: 3 × genoemd

Privacy: 6 × genoemd

Robot: 2 × genoemd

SP

Privacy, big data, cybercrime en technologieonderwijs zijn geen speerpunten van het SP-programma, maar de partij besteedt wel uitgebreid aandacht aan deze onderwerpen onder het kopje 'Een vrij en veilig internet'. Wie nergens van wordt verdacht, hoeft niet te vrezen dat ongevaagd data worden verzameld, stelt de partij. Wat precies onder datavergaring wordt verstaan, blijft onduidelijk. De inlichtingendienst AIVD krijgt geen sleepnet, als het aan de SP ligt. Overheden en bedrijven mogen geen persoonsgegevens doorverkopen of doorgeven zonder uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen. En de overheid mag niet automatisch gegevens aan elkaar koppelen voor data-mining. Om wat voor gegevens het hier gaat, wordt ook nu niet duidelijk gemaakt.

In het onderwijs moet het kennisniveau omhoog: docenten krijgen extra ict-cursussen. Op basisscholen wordt kinde- ▶